

- <http://www.ioanguradeaur.ro/%E2%80%A0-viata-3/>

Sf. Ioan Gura de Aur

OMILIA IV

din "Omilia la Epistola catre Romani"

[Despre păcatul homosexualității]

„Pentru aceea, Dumnezeu i-a dat unor patimi de ocară, căci și femeile lor au schimbat fireasca rânduială cu cea împotriva firii; asemenea și bărbații, lăsând rânduiala cea după fire a părții femeiești, s-au aprins în pofta lor unii pentru alții” (Romani 1, 26, 27).

Toate patimile omenești sunt necinstite, dar mai ales pofta nebună după bărbați; căci sufletul mai mult pătimește și se necinstește în păcate decât trupul în boli. Bagă de seamă cum și aici, ca și în cazul dogmelor, îi lipsește de orice iertare. Despre femei zice: „au schimbat fireasca rânduială”. Prin urmare, nu se poate spune că au fost împiedicate de ceva în relațiile firești, nici că nu au avut cu cine să-și împlinească trebuința și au fost silit să se arunce în această cumplită nebunie. Căci „a schimba” presupune a avea ce schimba; după cum atunci când vorbea de credință zicea că „au schimbat adevărul lui Dumnezeu în minciună” (1, 25). Bărbaților iarăși le reproșează același lucru, spunând: „lăsând rânduiala cea după fire a părții femeiești”.

Astfel și pe femei ca și pe bărbați îi lipsește de orice iertare, învinovățindu-i deopotrivă, pentru că nu numai că au avut prilejul de a-și împlini plăcerile, și lăsând la o parte ceea ce aveau, au ajuns la asemenea absurdități, dar încă și că necinstind ceea ce este firesc, au alergat la ceea ce este potrivit firii. Or, cele potrivnice firii sunt și mai grele, iar în același timp și mai dezgustătoare, astfel încât nici nu le-ar putea numi cineva plăcere, fiindcă adevărata plăcere este cea conformă cu natura. Însă când Dumnezeu părăsește pe cineva, totul se întoarce pe dos! De aceea nu numai credința le era satanică, ci și viața le era demonizată. Atunci când le vorbea de credință, le-a pus înaintea lumii și cugetul omenesc, spunându-le că, prin mintea dată lor de Dumnezeu, ar fi putut prin cele ce se văd să se ridice la Creatorul lor, însă fiindcă nu au voit, au rămas fără nici o justificare. Aici însă, în locul lumii, le pune dinaintea plăcerii cea după fire, de care ar fi putut să se bucure cu mai multă libertate și liniște, prin care ar fi scăpat de rușine, dar pe care nu au vrut-o. Drept care și sunt lipsiți de orice iertare, fiindcă au defăimat însăși firea. Și ceea ce este încă mai lipsit de cinste este faptul că și femeile umblă după asemenea legături nefirești, în timp ce s-ar cădea să se rușineze mai mult decât bărbații.

Este și aici demnă de admirat înțelepciunea lui Pavel, cum acesta aruncându-se cu vorba în două lucruri contrare, le-a dezvoltat pe amândouă cu toată exactitatea. Căci voia a vorbi și demn, însă și înțepător în același timp pentru auditoriu; însă acestea nu erau cu puțință amândouă, fără ca una din ele să o excludă pe cealaltă. Dacă vei spune ceva demn, nu vei putea atinge auditoriul, iar de voiești a-l atinge tare, atunci este nevoie a dezveli lămurit ceea ce spui. Dar iată că acest înțelept și sfânt suflet le-a putut uni pe amândouă la un loc, și le-a dezvoltat cu exactitate; căci în numele firii a mărit învinovățirea lor și în același timp s-a servit de aceasta ca și de un vâl pentru demnitatea povestirii sale.

După ce, deci, aduce reproșuri mai întâi femeilor, de îndată merge mai departe asupra bărbaților, spunând: „asemenea și bărbații, lăsând rânduiala cea după fire a părții femeiești”. Iată dovada celei mai de pe urmă nebulii, căci când amândouă genurile [sexele] sunt corupte – și bărbatul, care este merit dascăl al femeii, ca și femeia, căreia i-a fost poruncit a fi de ajutor bărbatului -, nu doar că nu mai îndeplinesc cu sfințenie datorii lor, dar se și dușmănesc unii cu alții. Bagă de seamă, apoi, și cât de reprezentative sunt cuvintele de care s-a slujit, căci nu spune simplu că s-au îndrăgostit și s-au dorit unul pe altul, ci că „s-au aprins în pofta lor unii pentru alții”. De unde se vede că toată dorința cea nesăbuită vine din lăcomia poftei, care nu poate răbda să stea în hotarele ei. Așadar, tot ceea ce pofteste cineva, din cele ce depășesc legile puse de Dumnezeu, este absurd și pierzător, căci sunt schimbate cele îngăduite și folositoare cu cele neîngăduite și nefolositoare. După cum sunt unii care, lăsând la o parte pofta firească a hranei celei de obște, ajung să înghită prafuri și pietricele, iar alții, stăpâniți de o sete nebună, râvnesc până și la apa din mocirlă, tot așa și aceia s-au înfierbântat de acea dragoste nelegiuită. Și de întrebă, poate, de unde oare s-a iscat și s-a lățit această senzualitate în afara firii, răspunsul este: de la părăsirea lui Dumnezeu. Dar părăsirea lui Dumnezeu de unde vine? De la nelegiuirea celor ce L-au părăsit.

„Bărbați cu bărbați, săvârșind rușinea”, zice mai departe. Să nu-ți închipui, zice, dacă ai auzit spunând că „s-au aprins”, că boala aceasta provine numai din dorință, ci mai mult din trândăvia lor, care a și ațâțat focul dorinței. De aceea nici nu zice „fiind târâți”, sau „căzând”, după cum zice în alte părți, ci „lucrând”, adică faptul că acționaseră în păcat, și nu oarecum, ci cu o voință determinată. Și nu zice „dorința”, ci „rușinea săvârșind”, fiindcă au făcut de răs firea și au încălcat legile rânduite de Dumnezeu.

Bagă de seamă, apoi, și marea confuzie venită din amândouă părțile. Fiindcă nu numai capul a căzut jos la pământ, ci și picioarele au luat-o razna în sus, și au devenit dușmani între ei, provocându-se o luptă mai grozavă decât un război civil, mai hidoasă și mai încurcată. Căci lupta aceasta au împărțit-o în patru feluri noi și nelegiuite; războiul acesta nu era îndoit, ci întreit, ba chiar împătrit. Gândește-te bine: trebuia ca aceștia doi, adică bărbatul și femeia, să fie una, după cum este spus: „Și vor fi amândoi un trup”. Iar aceasta o face dorința de unire, care leagă prin fire amândouă genurile. Însă această dorință firească nimicind-o diavolul, și făurind un alt mijloc, a rupt în felul acesta genurile unul de altul și a făcut ca unul să devină doi, adică unul și același gen să țină locul și celuilalt, ceea ce este cu totul potrivit legii lui Dumnezeu. Căci Dumnezeu a zis: „Cei doi vor fi un trup”, iar diavolul a împărțit acel trup în două. Și iată astfel primul război. Apoi, iarăși, aceste două părți s-au războit fiecare atât contra sa, cât și contra celeilalte; căci și femeile defăimau pe alte femei, și nu numai pe bărbați, și bărbații la rândul lor stăteau unul contra altuia, dar și contra genului femeiesc, ca-n vălmășia unei lupte pe întuneric. Ai văzut al doilea, al treilea, al patrulea și al cincilea război? Mai este însă și un alt război, căci pe lângă cele descrise, ei au săvârșit nelegiuire și împotriva firii înseși. Deoarece diavolul știa bine că ceea ce unește amândouă genurile este mai ales această dorință, s-a gândit să rupă această legătură, astfel încât să se dezbine nu numai în a nu mai face copii, ci chiar în a se război unul cu altul, și a se răscula unul contra altuia.

„Și luând în ei răsplata convenită rătăcirii lor”. Iată cum ajunge discursul său iarăși la originea răului, adică la necucerirea lor, provenită din falsa credință, și aceasta este plata unei asemenea împietăți. Vorbind de gheenă și de pedeapsă, și fiindcă celor neevlavioși și care preferau a trăi în astfel de plăceri nu li se păreau acestea demne de credință, ci mai degrabă ridicole, Apostolul arată că pedeapsa se găsește în chiar această plăcere smintită. Dacă însă unii ca aceștia nu simt pedeapsa, ba încă resimt mare plăcere în asemenea fapte murdare, să nu te uimească, căci și nebunii și cei ce sunt stăpâniți de vreo boală mintală, deși de multe ori se nedreptătesc ei singuri, cauzându-și rele, ei totuși nu-și dau seama de aceasta, ci râd și benchetuesc în fapte ca acelea, pe care cei sănătoși le plâng și le detestă, însă prin aceasta nu voim a spune că aceia scapă de osândă, ca și nebunii, ci tocmai în acest fapt murdar pedeapsa le va fi mai grozavă, fiindcă nici măcar nu vor a cunoaște prăpastia rezelor în care se găsesc. De altfel, nu trebuie a ne da cu părerea din faptele celor bolnavi [mintal], ci din ale celor sănătoși. Iată că faptul acesta pare a fi vechi, fiind reglementat chiar de o lege în ființă, dată de un legiuitor de-al lor, care a interzis prin aceasta slugilor să-și unghă trupul cu untdelemn și să practice pederastia, acordând privilegiul acestei murdării numai celor liberi [stăpânilor], sau mai bine zis nu privilegiul, ci necinstirea firii. Cu toate acestea, ei nu o considerau ca necinstire, ci ca pe ceva foarte cinstit, și oarecum ca pe un drept mai mare asupra slugilor, fiind și legiuit de către atenieni, popor considerat a fi cel mai înțelept, ba chiar de către marele lor legislator Solon! Apoi și multe alte cărți ale filosofilor sunt pline de această boală molipsitoare. Însă de aici noi nu putem spune că faptul acesta este legiuit, ci că noi îi credem pe cei care au primit o asemenea lege ca fiind cei mai nenorociți și vrednici de multe lacrimi. Ceea ce pățimesc femeile desfrânate, aceleași le pățimesc și aceștia, ba încă mai grav decât ele, fiindcă, deși contrar legii, cel puțin ele-și doresc împreunarea firească, pe când pederastia doresc ceva cu totul contrar și legii, și firii.

Chiar dacă nu ar fi iadul, și nici amenințarea pedepsei, totuși acest fapt în sine este mai grozav decât orice osândă. Dacă ei simt plăcere în aceasta, după cum zici, ei bine, atunci îmi spui mai mult de îngreuierea pedepsei lor. Când eu văd pe cineva alergând pe stradă gol și cu tot trupul plin de noroi, iar acela, în loc să se acopere, încă se și mândrește, atunci nu numai că nu-l laud pentru aceasta, ci chiar îl deplâng, fiindcă nu simte, sârmanul, că singur se face de râs.

Dar pentru a arăta mai clar batjocura aceasta, dați-mi voie să aduc și alt exemplu. Dacă cineva ar pedepsi o fecioară care ar fi avut relații cu animale necuvântătoare, și ea în loc să se rușineze, încă s-ar mândri de acea faptă, oare nu ar fi, pentru aceasta, vrednică de plâns, fiindcă, deși ar fi putut să scape de această boală, dacă ar fi voit, totuși ea nici măcar nu o simte ca boală? Desigur că ar fi vrednică de lacrimi. Deci, dacă faptul acela este cumplit, nici faptul pederastiilor nu este mai prejos. Fiindcă a fi cineva batjocorit de ai săi este cu mult mai de plâns decât dacă ar fi batjocorit de străini. Pe unii ca aceștia eu îi consider mai răi decât ucigașii: fiindcă e cu mult mai bine a muri decât a trăi defăimat astfel de o lume întreagă. Ucigașul desparte sufletul de trup, iar aceștia împreună cu trupul pierd și sufletul. Orice păcat mi-ai spune, nu poate fi egal cu această grozavă nelegiuire. Și dacă cei ce pățimesc de această boală ar simți gravitatea faptului pe care-l săvârșesc, desigur că ar prefera o mie de morți, mai bine decât a face asemenea fapte.

Nimic nu este atât de cumplit decât această batjocură. Dacă Pavel, vorbind de păcatul desfrânării, zicea: „Orice păcat pe care-l va săvârși omul este în afară de trup. Cine se dedă însă desfrânării păcătuiește în însuși trupul său” (I Corinteni 6, 18), apoi ce am putea spune de această nebulie, care este cu atât mai rea decât desfrânarea, încât nici nu poate fi exprimată? Nu zic numai că prin acest păcat tu nu ai devenit femeie, dar că ai și pierdut și dreptul de a fi bărbat; căci nici nu te-ai schimbat în

natura femeii, și nici nu ai păstrat natura bărbătească, ci amândurora te-ai făcut deopotrivă trădător, vrednic de a fi alungat și bătut cu pietre și de femei, ca și de bărbați, deoarece ai nedreptățit și necinstit amândouă genurile. Și ca să afli cât de mișelesc e faptul acesta, spune-mi, te rog: dacă, venind la tine un om, ți-ar spune în gura mare că tu ești câine, oare nu ai fugi de el ca de un om obraznic? Dar iată că tu, care faci parte dintre oameni, nu numai câine te-ai făcut pe tine însuși, ci chiar mai prejos și mai de necinste decât acest animal; căci câinele cel puțin este folositor omului, pe când cel desfrânat nu este folositor la nimic. Și iarăși: dacă cineva, amenințându-te, ți-ar porunci să naști copii și să lehuzești, oare nu te-ai umple de mânie împotriva lui? Dar iată acum că cei înnebuniți după astfel de păcate singuri își făuresc relele cele mai grozave. Căci grozavă sminteală este a te schimba în natura femeiască și a continua să rămâi și bărbat în același timp, sau, mai bine zis, a nu fi nici femeie, nici bărbat.

Și de vrei ca și din alte părți să afli gravitatea acestui păcat, atunci întreabă de ce oare toți legiuitorii pedepsesc prin legile lor pe cei ce se fac singuri eunuci, și vei găsi că nu din alt motiv decât pentru că și mutilează singuri natura lor omenească; deși aceștia nu nedreptătesc cu nimic pe alții prin acest fapt, ba chiar de multe ori, după această mutilare, ei sunt folositori. Însă nimic nu poate fi mai inutil decât un desfrânat și un pederast. Nu numai sufletul, ci și trupul pederastului este necinstit și vrednic de a fi alungat de pretutindeni. Și de câte gheene sunt oare vrednici aceștia? Dar dacă poate răzi auzind de iad, și nu crezi în focul cel veșnic, atunci adu-ți aminte de Sodoma, fiindcă prin acea nenorocire icoana iadului ne stă în față chiar în viața prezentă. Fiind mulți care și astăzi, ca și atunci, nu cred în învierea cea de apoi, și nici în cele ce vor urma după înviere, și care râd când aud spunându-li-se de focul cel nestins, Dumnezeu ne-a luminat prin chiar întâmplările din viața prezentă. O astfel de întâmplare este arderea Sodomei și toată urgia de acolo. Cei ce au fost acolo știu, căci singuri au văzut cu ochii lor acea calamitate trimisă de Dumnezeu, și urmările fulgerelor și tunetelor de sus. Tu judecă acum singur cât de mare a fost păcatul lor, dacă Dumnezeu a fost nevoit a le arăta gheena mai înainte de timp! Deoarece mulți Îi disprețuiau cuvintele, și atunci ca și acum, Dumnezeu le-a arătat neașteptat icoana gheenei, și încă într-un mod unic în istoria omenirii. Într-adevăr, ciudat a fost norul acela care a plouat foc în loc de apă, după cum și păcatul pe care ei îl săvârșiseră – pederastia cea potrivnică naturii; și [ploaia de foc] a ars pământul acela, după cum și pofta trupească făcuse același lucru cu sufletele lor. De aceea și acea ploaie a fost opusul unei ploii obișnuite: nu numai că n-a deschis pântecul pământului, ca să-l facă a da naștere roadelor, ci încă l-a făcut netrebnic chiar pentru primirea semințelor ce ar fi aruncate în el. Astfel era și împreunarea bărbaților din Sodoma, căci acea nelegiuire făcuse trupurile lor mai netrebnice decât pământul cel ars al Sodomei.

Ce poate fi mai odios decât un bărbat tăvălindu-se în desfrânare? Ce poate fi mai greșos? O, ce nebulie! O, ce smintire! Dar de unde și cum a pătruns în sufletul omului această poftă ne bună, care a adus firea în halul celor ce se războiesc, ba încă cu atât mai rău decât acelea, pe cât și sufletul e mai înalt și mai bun decât trupul? Vai nouă, dacă ajungem a fi mai fără de minte decât animalele necuvântătoare, mai fără de rușine decât câinii! Căci nicăieri printre acestea nu vei găsi o astfel de împreunare, ci firea își cunoaște hotarele sale. Voi însă, care săvârșiți acest păcat, ați făcut neamul nostru omenesc mai necinstit decât dobitoacele, căci îl batjocoriți prin asemenea fapte, batjocorindu-vă și voi înșivă.

Însă de unde și cum, oare, s-a născut acest rău? Dintr-o viață ușuratică și din necunoștința de Dumnezeu.

Când unii scot din sufletul lor teama de Dumnezeu, atunci toate cele bune fug de la dânșii. Deci, pentru a nu se întâmpla aceasta, să avem totdeauna înaintea ochilor noștri frica de Dumnezeu. Nimic nu-l pierde atât de mult pe om ca atunci când cade de pe această ancoră, după cum nimic nu-l poate salva mai mult decât aceasta, dacă el își are ochii neconținți ațintiți spre ea. Dacă noi, având înaintea ochilor pe un om, ne sfiim totuși a face păcate, și de multe ori ne rușinăm până și de slugile cele mai liniștite, nefăcând nimic absurd prin aceasta, de aici poți înțelege câtă siguranță am avea dacă veșnic ne-am gândi, cu frică, la Dumnezeu. Când ne vom găsi astfel, atunci diavolul nu se va putea arunca asupra noastră, de vreme ce s-ar trudi în zadar; dar dacă ne va găsi rătăciți din calea cea dreaptă, și mergând fără nici un frâu, atunci acesta, luând motiv chiar de la noi, va putea ușor să ne lege din toate părțile și să facă cu noi tot ceea ce voiește. După cum pățesc slugile cele leneșe care, ducându-se în piață să târguiască, lasă însă la o parte scopul pentru care au fost trimise de stăpânul lor, alipindu-se de cei ce stau degeaba acolo și pierzându-și timpul fără rost, tot așa pățim și noi dacă ne depărtăm de poruncile lui Dumnezeu. Căci și noi am stat, ca și acelea, admirând bogăția, frumusețea trupului și alte lucruri care nu ne sunt folositoare cu nimic, după cum și slugile, în loc să-și vadă de treaba lor, stau și privesc la ghidușii unora dintre cerșetori, iar mai apoi, venind acasă târziu, primesc lovituri de la stăpânii lor. Multe încă uită să se mai întoarcă acasă, luând calea celorlalți care se poartă într-un mod la fel de necuviincios.

Însă, iubitorilor, să nu facem și noi așa. Și noi am fost trimiși aici de Stăpânul a toate spre a îndeplini

multe și grabnice îndatoriri. Iar dacă le lăsăm pe acelea și stăm privind distrați la asemenea nimicuri, pierzându-ne tot timpul în zadar, atunci vom lua pedeapsa cea mai grea. Dacă însă tu nu voiești să stai degeaba, atunci ai înainte-ți ceea ce se cuvine să admiri, și pentru care poți să-ți consacri tot timpul vieții tale; ai înainte-ți lucruri vrednice nu de râs, ci de admirație și de laude nesfârșite. Cel ce admiră cele de râs, de multe ori este el însuși de râs, și chiar mai rău decât un bufon.

Deci, ca nu cumva să pățești acestea, fugi degrabă la treaba ta! De ce ai stat, spune-mi, uitându-te absorbit la bogăție, gândindu-te ca și înaripat la ideea de a o avea? Ce vezi acolo de admirat și vrednic de a-ți cuceri ochii? Căii aceia împodobiți cu aur? Servitorii aceia, dintre care unii barbari, alții eunuci, îmbrăcați cu haine luxoase pe dinafară, în timp ce sufletul lor e moleșit cu desăvârșire, sub o expresie plină de mândrie? Sau agitația și vuietul de acolo? Și cum pot fi acestea vrednice de admirat? Cu ce sunt superiori cerșetorilor care dansează și fluieră prin piețe? Căci și aceștia, fiind cuprinși de marea lipsă a virtuții, joacă mai ridicol decât jocul aceloră, purtându-se în toate părțile: astăzi, de pildă, la o masă luxoasă, mâine în casele femeilor desfrânate, altădată înaintea unui roi de lingușitori, sau înaintea unei mulțimi de gură-cască. Dacă aceia sunt îmbrăcați în haine aurite, tocmai pentru aceasta sunt de plâns, fiindcă pentru ei sunt de preț tocmai acele lucruri care nu prețuiesc nimic înaintea lui Dumnezeu. Să nu-mi spui de haine, ci dezvelește sufletul lor, privește în el și vezi tu dacă nu cumva este brăzdat de mii de răni, zdrențuit, pustiu și nesprijinit de nimeni.

Ce folos poate fi din nebunia cea de pe dinafară? Fiindcă este mult mai bine a fi cineva sărac și să viețuiască în virtute, decât a fi împărat și să viețuiască în păcate. Săracul se bucură de toată mulțumirea sufletească; el nici nu simte sărăcia exterioară, din cauza bogăției lăuntrice. Pe când împăratul, desfătându-se în cele ce nu-i sunt de nici un folos, este chinuit tocmai în cele ce-i sunt cele mai intime, adică în suflet, în gândurile și în conștiința sa, care sunt nedespărțite de ființa sa și după moarte. Acestea știindu-le, iubiților, să lepădăm hainele cele aurite și să îmbrățișăm virtutea și plăcerea izvorâte din ea. Căci numai astfel ne vom bucura și aici, ca și acolo, de adevărata mulțumire, prin harul și iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia, împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh, se cuvine slava, în vecii vecilor. Amin.